

מאגרי מידע בספרייה -- המצאת המאה העשרים ואחת --- הסברים והצגה

למרצים ולסטודנטים שלום רב

כתיבת עבודות פרוסמינר וסמינר איננה פשוטה, והסטודנטים נדרשים להעזר ולהשתמש בידע הכתוב בספרים ובעיתונות האקדמית, בנוסף לידע הנלמד בקורסים עצמם.

בכל יום נוסף ידע חדש לעולם, ואין אנו יכולים לרכוש ולהחזיק בספרייה שלנו את כל הידע שאנו מעונינים בו.

בשנים האחרונות פותחו מאגרי מידע (data bases) שמאפשרים לחפש חומר הנמצא במאמרים אקדמיים בכתבי עת. השימוש במאגרי מידע אלה יחשוף את הסטודנט למאמרים אקדמיים רבים ומגוונים.

המטרה היא לקבל את תוצאות החיפוש המתאימות והרלוונטיות ביותר ובמינימום תהליכי חיפוש.

באופן כללי כל המאגרים דומים מבחינת עקרונות החיפוש עם שינויים קטנים בהתאם למדיניות המאגר, **ולכן יש צורך להכיר את המאגרים ואת הדרכים להפעלתם:**

- הנושאים שמכיל כל מאגר. - האם המאגר נותן רק הפניות

ביבליוגרפיות או גם טקסט

מלא – full text

- העיתונים שמפתח המאגר.

- מהם הקריטריונים לחיפוש.

- איזה אפשרויות נותן המאגר כדי לצמצם את תוצאות החיפוש :

בחירת שפה, צמצום לתאריכים, חיפוש מתקדם, חיפוש באבסטרקט וכו'.

הסברים

קריטריונים של חיפוש:

לפי נושא, מילת מפתח, שם המאמר, מילה משם המאמר, שם כותב המאמר, שם כתב העת וכו'.

מהו ההבדל בין חיפוש לפי נושא (subject) לבין חיפוש לפי מילת מפתח (key word)

מילת מפתח לא תמיד מאפשרת להגיע לתוצאות חיפוש מדויקות ומהירות. אנו מקלידים את המילה

המחשב מחפש אותה באופן טכני כמילה בודדת, מבלי להתחשב במשמעויות השונות שיכולות להיות

למילה, ומבלי להתייחס לתוכן המאמר עצמו בהקשר של המילה.

למשל - המילה Black. אנו רוצים לקבל רק את המאמרים שיש שם התייחסות לצבע שחור אך נקבל גם

מאמרים שמצוין שם המשפחה black של אדם מסויים. כלומר, המחשב ימצא את כל המאמרים שיש

בהם את המילה black על כל משמעויותיה. שם משפחה black, צבע שחור וכו'.

כשאנו מחפשים לפי נושא הכולל מילה אחת או גם שרשרת מילים מסודרת, שמפרטת את הנושא

ומסבירה אותו, אנו נקבל רק מאמרים שמכילים בתוכם את הנושא הספציפי אותו רצינו.

למשל nude - נקבל את הנושא nude במשמעות שרצינו, וכן נקבל גם את תת הנושאים במקרה ויש, כמו

nude-france, nude-20th century ועוד הרבה נושאים הקשורים לנושא nude.

נוכל לקבל גם הפניות לנושאים דומים או משלימים.

במקרה זה של חיפוש לפי נושא או שרשרת נושאים, נוכל להגיע לתוצאות חיפוש מדויקות ומהירות

הרבה יותר מאשר אם נחפש לפי מילת מפתח.

אסטרטגיות החיפוש:

- חיפוש לפי קריטריון אחד בלבד: רק נושא, רק שם עיתון, רק שם מחבר וכו'.
- חיפוש המשלב כמה קריטריונים יחד: זהו החיפוש המתקדם advance : למשל שם של עיתון יחד עם שם מחבר המאמר ונושא.
בחירת אסטרטגית החיפוש תלויה במידע שיש לסטודנט ובאפשרויות החיפוש שהמאגר מציע.

יש 2 צורות מידע שהמאגר נותן:

1. הסטודנט יקבל מידע ביבליוגרפי בלבד: שם כתב העת, שם המאמר, שנת הוצאה, מספר, עמודים, וכו'. כאשר הסטודנט מקבל רק מידע ביבליוגרפי וכתב העת אינו נמצא באקדמיה, הסטודנט יכול לאתר באיזה ספרייה נמצא כתב העת וזאת ע"י חיפוש בעזרת תכנת הספרייה – אלף 500.

2. הסטודנט יקבל בנוסף למידע הביבליוגרפי גם סריקה של המאמר עצמו – full text . לפעמים יקבל גם תמונות.

כאשר המאמר מופיע ב-full text אין זה משנה אם יש בספרייה את כתב העת והסטודנט יכול לראות את המאמר בתוך המאגר עצמו.

לכל מאגר ולכל כתב עת מדיניות שונה לגבי צורת מסירת תוכן המאמר לסטודנט, והסטודנט יכול לשלוח את המאמר עם הטקסט לדואל שלו, או להוריד אותו ל-disk on key.

בספרייה קיימים 5 מאגרי מידע בכל תחומי הידע. שהשימוש בהם אפשרי רק מתוך מחשבי האקדמיה, בנוסף קיימים עוד 2 מאגרי מידע שהחיפוש בהם חופשי וניתן לחפש בהם גם מחוץ לאקדמיה :

להלן 5 מאגרי המידע בכול תחומי הידע שניתן להשתמש בהם רק ממחשבי האקדמיה:

4 מאגרים לועזים הממפתחים עיתונים מקצועיים אקדמיים בינלאומיים.
מאגר ישראלי אחד הממפתח עיתונים מקצועיים אקדמיים בישראל.

מאגר חיפה – המאגר הישראלי הממפתח מאמרים בנושאי מדעי הרוח. והחברה.

art full text מאגר הממפתח מאמרים במיוחד בנושאי אמנות וצילום וכן בנושאי עיצוב.

Daai – Design and applied art index. מאגר הממפתח מאמרים במיוחד בתחומי העיצוב התעשייתי, תקשורת חזותית, קרמיקה, צורפות ואופנה.

Avery – מאגר הממפתח מאמרים בארכיטקטורה.

Jstor - מאגר הממפתח מאמרים בתחומי מדעי הרוח והחברה.

מאגר **Jstor** מחולק לתתי מאגרים ולספרייה רכשנו תת מאגר **הנקרא Arts and Sciences III** המכיל את הנושאים הבאים:

African Studies	History
Anthropology	Jewish Studies
Architecture & Architectural History	Language & Literature
Art & Art History	Latin American Studies
Asian Studies	Linguistics
Education	Middle East Studies
Feminist & Women's Studies	Music
Film Studies	Performing Arts
Folklore	Philosophy
	Religion

להלן מאגרי המידע החופשיים שניתן להשתמש בהם גם מחוץ לאקדמיה :

www.architecture.com - RIBA מאגר מידע בארכיטקטורה

www.greatebuildings.com - Great Building Collection מאגר מידע בארכיטקטורה

נא ראו טבלה ובה תצוגה השוואתית של מאגרי המידע המראה את אסטרטגיות החיפוש שלהם:

מאגרי מידע	Full Text	הפניות ביבליוגרפיות	חיפוש מתקדם (advance search)	מילות מפתח (key-word)	נושא או שרשרת נושאים (subject)	הפניות מנושא ראשי לנושא משני
חיפה	כן/ לא	כן	כן	כן	כן	כן
Jstor	כן	כן	כן	כן	לא	לא
Art Full Text	כן/ לא	כן	כן	כן	כן	כן
Daai	לא	כן	כן	כן	כן	לא
Avery	לא	כן	כן	כן	כן	כן

לסכום –

כאשר אתם ניגשים לצורך כתיבת עבודה למאגר מידע של מאגרי עיתונות אקדמית, אתם צריכים להגדיר לעצמכם בראש ובראשונה מהו הנושא אותו אתם מחפשים, ולבחור בהתאם את המאגר. לאחר מכן אתם צריכים לדעת מהן אפשרויות החיפוש שהמאגר מציע לכם, ואיך אפשר לבצע חיפוש כך שתקבלו את התוצאות הרלוונטיות ביותר ובזמן הקצר ביותר.

הערה נוספת – המערכות של המאגרים מבקשות להשתמש במאגר בהתאם להוראות הבאות: לא לשלוח להדפסה יותר מכמה עותקים של מאמר מסוים. להדפיס מאמר רק למטרה אקדמית ובשום אופן לא למטרה מסחרית או לשם מכירתו בכסף. לא למסור בשום אופן את סיסמת הכניסה האישית של כל אחד למאגר, כאשר בעתיד תוכלו לצפות במאגר מחוץ לאקדמיה.

במשך השבועות הקרובים הספרייה תקיים הדרכות להכרת מאגרי המידע. גם פרטניות וגם קבוצתיות. מומלץ להתארגן בקבוצות קטנות ולהגיע לספרייה.

ההדרכות תתקיימנה בבוקר בשעה 9.30 , בצהריים בשעה 13.30 , ובימי רביעי בערב בשעה 17.00.
משך ההדרכות כ-20 דקות.

בהצלחה בשימוש במאגרים

תמי זליבנסקי
מנהלת הספריות – אקדמיה בצלאל